

AZ ISTÁLLÓSKŐI BARLANG AURIGNACI II KULTÚRÁJÁNAK RÁDIOKARBON KORMEGHATÁROZÁSA

1957-ben közzeltük az Istállóskői barlang aurignaci I kultúrájának C^{14} -kormeghatározását: Gro 1501 = $30,670 \pm 500$ év napjaink előtt.¹ A minta kevés volt, ezért az esetleges utólagos szerves szennyeződést nem lehetett eltávolítani belőle.² Mivel a barlang évszázadokon át juh- és disznóistálló volt, az így előállott hibaforrás tekintélyes lehetett. Emiatt 1958-ban újabb — elegendő mennyiségű — mintát gyűjtöttünk, ez alkalommal a felső kultúrrétegből.³ Az új minta kormeghatározási eredménye: Gro 1935 = $30,710 \pm 600$ év. A felső réteget üledékközzetani, faunisztikai és egyéb adatok alapján a W $\frac{1}{2}$ interstadiális végére datáltuk.⁴

Az új C^{14} -dátum fiatalabbnak mutatkozik a W $\frac{1}{2}$ interstadiális (Göttweigi interstad., F-Wärmezeit, Stillfrieder-Komplex) legújabb rádiokarbon dátumainál. Az istállóskői felső kultúrréteg azonban valamennyi adata szerint kétségtelenül interstadiális jellegű lerakódás. Fel-

merülhet a kérdés, hogy ez esetben nem a paudorfi interstadiális képződménye-e? Ez a probléma még korántsem tekinthető lezártnak.⁵

A korábban datált alsó tűzhely és a most közölt felső között a barlang általunk feltárt részén mindenütt kb. 1 m vastag meddő lerakódás van. Kimutatható egy szedimentáció megszakadás, ill. lehordás is. 1 m vastag barlangi üledék képződéséhez (az ismert Soergel-féle számítás szerint is) legalább 5000 esztendő kell. Az istállóskői aurignaci I kultúra korát tehát nagy valószínűséggel $> 36,000$ évben határozhatjuk meg. Ez igazolná korábbi feltevésünket, hogy e kultúra DK felől hatolt be és csak egy későbbi időpontban érkezett el Nyugat-Európába, s ott a moustériéből fejlődött périgordi fölé telepedett.⁶

Vértes László — Hessel de Vries (Groningen)

RADIOKARBONBESTIMMUNG DES AURIGNACIEN II AUS DER ISTÁLLÓSKÖER HÖHLE

Auszug

Das Alter des Aurignacien II aus der Istállósköer Höhle wurde durch Radiokarbonuntersuchungen (Gro — 1935) auf $30,710 \pm 600$ Jahre bestimmt. Diese Bestimmung ist im Gegensatz zur früheren Radiokarbon-datierung des Aurignacien I aus demselben Fundort¹ — die infolge des unzulänglichen Untersuchungsmaterials fehlerhaft war² — zuverlässig. Eine Ausfüllung von ca. 1 m Mächtigkeit trennt die beiden Kulturschichten der Istállósköer Höhle von einander, in der auch eine

Sedimentationslücke nachzuweisen ist. Wir können daher das Alter des Aurignacien I in Ungarn, selbst bei möglichst bedächtiger Berechnung, in $> 36,000$ Jahren vor heute bestimmen. Auch diese Zahlen unterstützen unsere Annahme, daß das Aurignacien I vom Südosten nach Europa einströmte und erst zu einem späteren Zeitpunkt Westeuropa erreicht hat.

L. Vértes — Hessel de Vries (Groningen)

¹ Vértes L., Arch. Ért. 84 (1957) 222.

² Vries, Hl. de, Radiocarbon Dates for upper Eem and Würm-interstadial samples. EuG 9 (1958) 15.

³ L. Vértes L., Acta Arch. Hung. 5 (1955) 113. 3/b kép. A 15. pont alatt van a felső kultúrréteg, amelyet ferde vonalozással jeleztünk. A kövek alatti tűzhelyből származik a minta. A Gro — 1501-es minta a kép baloldalán, a koekázott vonalozással jelzett réteg alján levő tűzhelyből való.

⁴ Uo. 255. A táblázaton a 3. minta.

⁵ A göttweigi interstadiális de Vries fellabrunnni vizsgálatai [Proc. Koninkl. Nederl. Akad. van Wetensch. Ser. B 62, No. 1 (1959) 84 — 91] alapján, Brandtner interpretációja szerint (levélbeli közlés 1959. ápr. 14-ről)

38,000 — 48,000 évvel ezelőtt volt. Ezzel szemben áll de Vries korábbi véleménye (i. m. 15.), amely szerint a göttweigi interstadiális 33,000 — 42,000, vagy 50,000 — 60,000 évvel ezelőtt (Brørup interstadiális) játszódtott le. Az i. m. 17. old. jegyzete szerint ez utóbbi korreláció a valószínűbb. A paudorfi interstadiális kb. 25,000 évvel ezelőtt fejeződött be (de Vries, uo.). Nem lehetetlen az sem, hogy az istállóskői felső tűzhelyréteg korát illetőleg K. I. Narr interpretációja [FuF 33 (1959) 148.] helyes.

⁶ A nyugat-európai aurignaci I lelőhelyek közül néhánynak meghatározták korát C^{14} -vizsgálattal. Ezek 31,000 évesek. Arcy-sur-Cure périgordi I kultúrája viszont $33,500 \pm 400$ éves (Gro — 1736).